

DOUGLASDEN OF DOUGLASSPAR

door G. HOUTZAGERS.

Nu klaarblijkelijk over deze benaming verschil van meening is gerezen en zelfs de heer Springer in dit tijdschrift een lans heeft gebroken voor „Douglasspar”, meen ik goed te doen eens toe te lichten, welke redenen er toe hebben geleid, om hier den naam „den” te kiezen.

Hierbij zij vooropgesteld, dat er inderdaad iets inconsequents zit in het feit, dat wij de geslachten *Pseudotsuga* en *Tsuga* niet kortweg Douglas en Hemlock hebben genoemd. Het was inderdaad wetenschappelijk *juister* geweest slechts *Picea*soorten met den naam van „spar” en *Abies*soorten met dien van „den” te bestempelen.

Echter is er bij de *Nederlandsche* namen niet altijd zoo groot gewicht gehecht aan de „wetenschappelijkheid” doch is in de eerste plaats gestreefd naar „logische” benamingen. Bovendien is hier een dergelijke bijvoeging niet alleen bij ons te lande, doch ook internationaal zóó algemeen, dat wij tenslotte hebben gemeend, dat het zeer moeilijk zou vallen daarvan in dit geval af te stappen. Men komt bij het gebruik van den meervoudsvorm ook wat in het gedrang, wjl. het eenigzins eigenaardig aandoet te hooren van Douglassen en Hemlocken.

Dit neemt niet weg, dat ik in mijn lijst van 1929 — om de in den aanhef genoemde reden — inderdaad als *Nederlandsche* benaming wél het woord „Douglas” en *niet* „Douglasden” heb voorgesteld. Toen echter onze commissie mijn lijst aan de leden rondzond, was juist dit een van de weinige punten, waarop wij aanmerkingen kregen. Douglas was een eigennaam, er moest dus worden gesproken van Douglasden of Douglasspar. Als voorbeeld werd bijgevoegd: „ik poot een Jansen, ik poot een Ruijs, de Beerenbrouck, ik poot een Douglas.”

Hierbij komt nog, dat de geslachten *Pseudotsuga* en *Tsuga* inderdaad zóó geheel en al tusschen *Picea* en *Abies* in staan, dat men ze eigenlijk moet beschouwen als een soort overgangsvorm tusschen beide geslachten. Vandaar, dat in ons rapport op pagina 16 onderaan is vooropgesteld: „De naam „Douglasden is vrij willekeurig. Nademaal zoowel *Pseudotsuga* als *Tsuga* morfologisch tusschen *Picea* en *Abies* in staan, ware hier zoowel de naam *den*, als *spar* te gebruiken”.

Maar, waarom dan tenslotte „den” gekozen voor *Pseudo-*

tsuga? In de eerste plaats, omdat de Douglas morfologisch meer punten van overeenkomst heeft met *Abies*, dan met *Picea*. Zie hier:

1. Naalden plat als bij *Abies*soorten.
2. Naalden niet van een over de twijg heenlopende bladkussen voorzien als bij *Abies*.
3. Dekschub langer dan zaadschub en hier buiten uitstekend als bij *Abies*.
4. Zaad met vleugel vergroeid als bij *Abies*.
5. Hangende kegels als bij *Picea*.
6. Niet-uiteenvallende kegels als bij *Picea*.
7. Niet-harsige zaden als bij *Picea*.

De overeenkomst met *Picea* zit dus v.n.l. in enkele kegelonderdeelen, een onderscheidspunt, dat bij jongere exemplaren, die nog geen kegels dragen, vanzelf geen uitsluitel kan geven.

Bij het determineeren aan takken wordt de Douglas, op grond van zijn morfologischen bouw, *beslist* bij *Abies* en *nooit* bij *Picea* gerangschikt.

Takken en naalden zijn er steeds; kegels niet altijd.

Reeds om deze reden is het *logischer* om te spreken van *Douglasden*.

Hierbij komt nog, dat men ook in de andere landen niet de vertaling van het woord *spar*, doch steeds die van het woord *den* vindt.

Zoo geven Gerschel en Fischer in hun *Vocabulaire Forestier*: *Douglastanne* = *Sapin de Douglas* = *Douglas fir*.

En Bruttini, *Dictionnaire de Sylviculture 1930*: *Sapin de Douglas*, *Sapin à feuilles d'if*, *Douglas vert*, *Amerikanische Scheintanne*, *Douglas fir*, *Abeto de Douglas* (Esp.), *Abeto di Douglas* (Italiaansch) (*Picea* is in het Esperanto *Pinabete*; *Pinus* = *Pino*).

Uit het voorgaande moge blijken, dat de naam „den” zeer zeker niet willekeurig is gekozen of zonder vooraf het *uóór* en *tegen* te overwegen. Daarom meen ik het ook te moeten betreuren, dat Dr. H. van Vloten in zijn proefschrift over *Rhabdocline Pseudotsugae*, hetwelk is verschenen na ons rapport, nog geregeld spreekt over *Douglas-spar*. Daarmede wordt de zoo noodzakelijke eenheid — ook voor de Nederlandsche benamingen — niet gediend. Juist voor dergelijke geschriften is absolute en logische eenheid in benamingen onmisbaar.

De juistheid van deze bewering wordt gestaafd door het Duitsche referaat, dat nu bij consequente doorvoering moet spreken en ook inderdaad spreekt van *Douglasfichte*, een naam, die in de Duitsche literatuur toch zeer zeker niet de gebruikelijke is.